

УДК 351.74:3.07

Музичук О. М. – доктор юридичних наук, професор, декан факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8367-2504>

Розроблення адміністративно-правових засад функціонування публічної служби в правоохоронній сфері України

Рец. на кн.: Комірчий П. О. Адміністративно-правова теорія публічної служби в правоохоронній сфері України : монографія. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 476 с.

Монографічне дослідження, щодо якого подано рецензію, є вкрай актуальним запитом розвитку науки адміністративного права сьогодні. Це можна пояснити, насамперед, тими трансформаційними процесами, які відбуваються в нашій адміністративно-правовій сфері: реформи, спрямовані на вдосконалення всієї системи органів державної влади, нині має бути здійснено кризь європейський вектор України. Водночас об'єктивно між розвиненими європейськими країнами, які є членами ЄС, та Україною наявний комплекс відмінностей, серед яких важливе місце посідає українська «радянська спадщина» у вигляді не лише побудови структури органів державної влади, а й підходів до їх функціонування. На противагу цій «радянській спадщині», європейська практика оперує не тільки різними методами, підходами, принципами функціонування органів влади різного рівня, а й, відповідно, новими для української реальності поняттями: публічні органи влади, публічна служба, публічне адміністрування тощо. Зміст цих понять став предметом вивчення для низки досліджень останніх років у науці як адміністративного права, так і державного управління. Однак досі поза увагою науковців залишалося актуальне питання функціонування публічної служби в правоохоронній сфері України. Власне на заповнення цієї наукової прогалини спрямовано рецензоване монографічне дослідження, метою якого є розроблення на концептуальному рівні адміністративно-правової теорії означеної служби.

Слід зауважити, що поставленої мети автор досягнув. Учений сформулював комплексні науково обґрунтовані положення щодо адміністративно-правових засад функціонування публічної служби в правоохоронній сфері України. Здійснено це в контексті важливого наукового застереження, яке під час дослідження було виявлене автором. Воно полягає в тому, що на рівні Європейського Союзу донині не створено «європейської моделі публічної служби в правоохоронній сфері», оскільки в кожній державі – члені Європейського Союзу: 1) існує власна модель цієї служби, що ґрунтується на усталених традиціях і юридичній культурі; 2) розроблено власну концептуальну модель правового статусу публічної служби в

правоохоронній сфері та персоналу відповідних органів публічної служби; 3) сформульовано власне тлумачення феномену «публічна служба» (воно окреслене різними термінами, від стандартизації яких уже відмовилася Європейська комісія). Отже, учений аргументує існування умовної «загальної європейської моделі» зазначеної публічної служби, що є абстрактною ідеальною моделлю органу публічної служби у відповідній сфері, до якої сьогодні наблизилися ще не всі держави – члени Європейського Союзу. Ця ідеальна європейська модель є підґрунтям для побудови засад теорії публічної служби в аналізованій сфері в Україні.

Серед важливих аспектів дослідження науковій спільноті слід зосередити увагу на таких: обґрунтовано викладено поняття й сутність публічної служби загалом, а також чітко розроблено структуру означеної служби в ідеальному контексті, що дало змогу автору сформулювати структуру публічної служби в правоохоронній сфері та на підставі цього встановити, що повноцінно теорію публічної служби в Україні ще не втілено на практиці, зокрема, для усунення цієї прогалини необхідно створити муніципальну поліцію; структуровано викладено загальні й особливі ознаки, мету, завдання, принципи, функції публічної служби в правоохоронній сфері України; проаналізовано питання кадрового забезпечення досліджуваної служби, на підставі чого сформульовано низку нових для науки адміністративного права теоретичних положень щодо форм, процедур означеного забезпечення, чітко окреслено нормативні вимоги до нього; надано узагальнений огляд іноземного досвіду правового регулювання публічної служби в правоохоронній сфері. Автор наполягає на тому, що найдоцільнішим є вивчення досвіду тих держав, з якими в нас є спільна історія становлення юридичної думки та правової системи. Тому в дослідженні увагу зосереджено не лише на досвіді держав – членів Європейського Союзу (зокрема, Угорщини та Румунії – для вибору країн автор застосував аналогічний підхід доцільності орієнтації на спільні корені та схожості правових систем нашої та обраних країн), проте й держав пострадянського простору, котрі, як і

Україна, належали до складу колишнього СРСР, проте нині здійснюють або здійснили докорінні реформи правоохоронної системи, орієнтуючись на кращі світові практики регулювання публічної служби в правоохоронній сфері (досвід Республіки Казахстан, Киргизької Республіки та Республіки Молдови). На підставі аналізу іноземного досвіду автор дійшов висновку, що реформа публічної служби в правоохоронній сфері України потребує продовження й належного регулювання. Постає необхідність створення та затвердження Концепції оптимізації функціонування публічної служби в правоохоронній сфері України на період з 2020-го до 2025 року, а також Програми дій щодо реалізації відповідної Концепції. Учений обстоює думку,

згідно з якою також доцільним є створення та прийняття окремого законодавчого акта, що урегулює діяльність публічної служби в правоохоронній сфері України, зокрема, Закону України «Про публічну службу в правоохоронній сфері України», з огляду на нормативну модель, яку нині застосовують в Угорщині. Учений розробив постановно положення цього Закону.

Підсумовуючи, слід зауважити, що рецензоване монографічне дослідження П. О. Комірчого «Адміністративно-правова теорія публічної служби в правоохоронній сфері України» є актуальним, характеризується новизною та аргументованістю отриманих результатів, тому його слід рекомендувати до прочитання та друку.

Рецензія надійшла до редколегії 11.12.2019

Muzychuk O. – Doctor of Law, Professor, Dean of Faculty No. 1 of the Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8367-2504>

Development of Administrative and Legal Bases of Functioning of Public Service in Law Enforcement Sphere of Ukraine

Review of the book: Komirchyi P. Administrative and legal theory of public service in law enforcement in Ukraine : monograph. Kyiv : FOP Maslakov, 2020. 476 p.